

nasprotna terjatev in kolikor se zneski obeh terjatev pokrijejo, ampak treba je, da se jeden obeh upnikov na to sklicuje. Akoravno se v §. 1443 drž. zak. kompenzacija „ugovor“ imenuje, vendar ne sledi iz tega, da se ne more s tožbo zahtevati.

Tudi ni dvomiti, da je med eksekucijo dovoljen ugovor kompenzacije in sicer tudi z uporno tožbo. Ker pa le čini (facta), ki sledé razsodbi ali sodn. poravnavi, prouzročijo, da neha eks. pravica (dvor. dekr. 22. junija 1836, št. 145), je razvidno, da ne more dolžnik vsake terjatve, ki ima lastnosti §. 1438, s terjatvo, zaradi katere se je eksekucija pričela, kompenzirati. Čin, na katerega se sklicuje tožnik, je obstal že pred razsodbo, na podlagi katere se je Andreju Fr. privolila eksekucija. Razun tega bi se bil Jože P. pravice kompenzacije lahko v prvi pravdi poslužil. Ker torej tožnikova terjatev ni še le po razsodbi 6. novembra 1881 oziroma po dotični razpravi nastala, se je morala tožba odbiti ter nadsodn. razsodba potrditi.

—r.

---

Kdaj naj se zatoženca k lokalnemu ogledu (§. 254 kaz. pr. r.) pokliče? 2. Kdaj se sme privatni udeleženec kazenski obravnavi pridružiti (§. 47 kaz. pr. r.)? 3. Načelo, kako naj sodišče razsodi o predlogih, da naj se nove priče povabijo. 4. Presoja zdravniških mnenj po novih zdravnikih (§. 126 kaz. pr. r.). 5. Specijaliziranje glavnega vprašanja (§. 318 kaz. pr. r.).

Zjutraj dne 17. julija 1876 odpeljal se je Henry Perreau, imenovan de Tourville, s svojo soprogo od gostilne v Spondinig-u na Stilsfer Joch, je zajuterkoval ob pol 12. uri v Trafoi-ju ter došel ob 2. uri na Franzenshöhe. Tam si je dal vina k vozu prinesiti, ter se potem odpeljal proti Ferdinandshöhe, najvišjemu mestu ceste proti Bormio. — Komaj pa so polovico pota za sabo imeli, ko Tourville opomni, da je prepozno, da bi se na vrh vozili. Zaradi tega peljali so se zopet nazaj in so bili ob 3. uri zopet na Franzenshöhe. Tourville tu zapove, naj se konji v hlev denejo

ter jedno uro kermijo, ker bodeta on in njegova žena peš šla. Na hlapčevo opazko, da imajo krmo za konje v Trafoi-ju in da se hoče tjakaj naprej peljati, izrazil se je Tourville, da je s tem zadovoljen. On in žena šla sta raz voza, voz se je odpeljal in sedaj sta bila sama na cesti, ki vodi po hribu doli v velikih ovinkih. Voz dospel je proti pol 5. uri zvečer v Trafoi, in za jedno uro prišel je tudi Tourville tja, toda sam. Tu zahteva vina, povpraša po svojem hlapcu ter pravi, da je njegova žena pala ter se na sencih poškodovala. Pozneje opazi, da je njegova žena predaleč ven na skalo stopila in doli pala. Za pol ure odpravi se z nekaterimi možmi in z vozom na pot, da svojo ženo nazaj pripelje. Njo najdejo v ozki strugi brezzavedno ležečo. Tourville ostane, ko mu to poročajo, v vozu in ponudi možem, ako mrtvo ženo iz brezdna prineso, najprvo 100 gld., potem pa 200 gld. Finančni nadstražnik, Janez Zoller, kateri se je v vozu tudi tjakaj pripeljal, s tem ni zadovoljen ter zapove, vse stvari na mestu pustiti. Sumničil je, da je mož svojo soprogo usmrtil. Pričela so se sodnijska preiskavanja in v teku teh izrazil je Tourville svoje mnenje, da je njegova soproga zaradi tega v prepad poskočila, da bi sama sebe usmrtila. Ogled in mnenje skušencev ni dalo dosti pogojev, da bi bili mogli Tourville-ja kakega hudodelstva obdolževati, katero bi bil nad svojo soprogo učinil. Preiskavanja so se nehala. Pozneje prišli so z Angleškega po oficijalnem potu akti, kateri so sum proti Tourville-ju še bolj opravičevali in kateri so prouzročili, da se je preiskavanje zopet pričelo. Sodni zdravniki so sedaj izpovedali, da žena Tourville-jeva ni niti slučajno, niti vsled samoumora umrla, temveč le po vplivu svojega spremljevalca. Državno pravdnništvo je pri sodišči v Bozenu zatožbo vložilo, da je Tourville dne 16. julija p. l. popoldan na cesti med Franzenshöhe in Trafoi s svojo soprogo Madelaine, rojeno Miller z namenom, da jo usmrti, zavratno in s silo tako hudo ravnal, da je iz tega njena smrt sledila, in da je vsled tega po §. 136. kaz. zak. kaznjivo hudodelstvo zavratnega umora v smislu §§. 134 in 135, št. 1 kaz. zak. učinil. Javna obravnava pričela se je dne 18. junija t. l. in se je dne 2. julija t. l. z rabsodbo končala, ki je zatoženca krivega spoznala. Že pri začetku obravnave predlagal je dr. Markbreiter kot zagovornik zatoženca, da mora Elise Thompson, katera je bila po svojem pooblaščenču dru. Grobmayer-u kot privatna udeleženka

navzoča, sodiščne zapustiti, ker privatnega vdeleženca v tem procesu ni. Državno pravdnništvo in privatna udeleženka protivila sta se temu predlogu, in sodišče mu ni privolilo. „Kajti, akoravno imajo od zagovornika navedeni uzroki pravico do zahtevanja, da se na nje ozir zemlje in akoravno je mnenje zagovorništva ob jednom tudi mnenje zborne kamore tega sodišča, vender je v tej stvari že nadsodnijska razsodba (J. Nr. 209), na katero se je sodišče ozirati moralo. Tudi zahteve privatne vdeleženke do sedaj še niso znane, da bi se mogle pretehtavati.“ Sodišče je koncem obravnave jedno glavno in jedno dodatno vprašanje predložilo. Glavno vprašanje se glasi: „Ali je T. kriv, da je dne 16. julija p. l. popoldan na cesti med Franzenshöhe in Trafoi s svojo soprogo Madelaine Miller z namenom, da bi jo usmrtil, tako hudo ravnal, da je iz tega njena smrt sledila?“ Dodatno vprašanje se glasi: „Ali je bil umor zavraten?“ Dr. Markbreiter prosil je po prečitanih teh dveh vprašanj za besedo ter je predlagal, da naj se na podlagi §. 318. kaz. pr. r. v prvo vprašanje posebne okoliščine čina po času, kraju in predmetu natančneje vzprejmejo in precizirajo. Državni pravdnik mu je na to odgovoril, da je v glavnem vprašanji vse po §. 318. kaz. pr. r. zapovedano ter je predlagal, naj se vprašanje pusti, kakor je. Po končanem posvetovanji sodišč naznanil je predsednik sklep, „ker se mora po §. 318. kaz. pr. r. glavno vprašanje na to napeljati, ali je zatoženec kriv, da je čin, na kojega se zatožba opira, res zvršil; ker se morajo po zgorejšnjem paragrafu v glavnem vprašanji vsi zakoniti znaki kaznjivega dejanja navesti in posebne okoliščine čina po času, kraju in predmetu toliko pridjati, kolikor je v natančno zaznamenovanje čina potrebno; ker so v predležečem glavnem vprašanji vsi zakoniti znaki hudodelstva umora po §. 134. kaz. zak. natanko zaznamenovani; ker so posebno okoliščine čina po času, kraju in predmetu tudi, kolikor se more v predležečem slučaju o natančnejših okoliščinah govoriti, navedene; ker se natančnejše okoliščine navesti ne morejo in ker bi tako predrugačeno vprašanje le porotnike motilo: ne more se predlogu zagovorništva pritrditi.“ — Porotniki so glavno vprašanje z 11 glasovi proti 1 potrdili, na kar je potem sodišče zatoženca zaradi zavratnega umora soproge k smrti na vislicah obso-dilo. — — Proti tej razsodbi vložil je dr. Markbreiter pritožbo ničnosti ter jo je opiral na §. 344, št. 5, 4, in 6 kaz. pr. r.

1. Sodišče je proti njegovemu predlogu dra. Grabmayer-a kot pooblaščenca privatne udeleženke Elise Thompson k obravnavi dopustilo. Razun zastopnika javne zatožbe pa se ne sme nobeden preganjanja zatoženca udeleževati, kateri ni bil vsled onega čina, na katerega se zatožba opira, v svojih pravicah žaljen. Le v svojih pravicah žaljeni sme se z iskanjem dokaznih sredstev, z vplivanjem na tek dokazne obravnave, z direktnimi predlogi itd. kazenskopravnega preganjanja udeleževati. V predležem slučaju se tako imenovani privatni udeleženec v svoji vlogi (J. Nr. 195.) še izrekel ni, da je v svoji pravici žaljen; dalje da hoče le v slučaju, ako se T. obsodi, njegovo dedinsko nevrednost dokazati. Ta se tedaj kot privaten udeleženec ni smel dopustiti (§. 344, št. 5 kak. pr. r.).

2. Sodišče od zagovorništva predlaganih prič ni poklicalo in zaslišalo. Zagovorništvo se v tej stvari sklicuje na vse one priče, katere je deloma še pred glavno obravnavo pri svetovalski kamori, deloma vsled nepovoljnega rešenja svetovalske kamore pri glavni obravnavi sami večkrat, deloma v novič predlagalo. Sodišče ni bilo opravičeno kar naprej izpovedbe prič nebistvene imenovati. Bistvenost ali nebistvenost mora biti predmet razprave pri glavni obravnavi; za sklepanje sodišča v tej stvari mora le načelo veljati, ali se more prihod priče k sodnji prilično zvršiti ali ne; pogoj, ki se pri vseh od zagovorništva predlaganih pričah nahaja. Le primeroma kaže zagovorništvo na to, da se priče Avgust Natje, dr. Knoflach in Tolie niso povabile, akoravno bi bile o važnih istinitostih govorile. (§. 344, št. 5. kaz. pr. r.).

3. Tudi predlog zagovorništva, naj se novi zdravniški zvedenci povabijo in izprašajo, je sodišče proti jasni zapovedi §§. 125, 126 in 248 kaz. pr. r. zavrglo, akoravno je bilo mnenje sodnih zdravnikov dra. Profanter-ja in dra. pl. Zallinger-ja v nasprotji s prvim mnenjem skušencev dra. Zimmeter-ja in dra. Flora, in akoravno so sodni zdravniki še celo s svojimi lastnimi v preiskavi izpovedanimi in natanko motiviranimi mnenji v najgotovejša nasprotja zašli (§. 344, št. 5. kaz. pr. r.).

4. Sodišče je imelo z vsemi udi tega sodišča in porotniki na Stilsfer Joch-u ogled, in ni samo proti predlogu zagovorništva zatoženca od tega ogleda izključilo, marveč tudi izida tega ogleda pri glavni obravnavi ni konstatiralo, tedaj tudi zatožencu ne naznanilo, akoravno je to po §. 250 kaz. pr. r. pri drugačni ničnosti

zapovedano. Ogled bil je jedno najodločnejših dokaznih sredstev pri vsej glavni obravnavi; zatoženec se tedaj od onega ni smel izključiti (§. 344, št. 4 in 5 kaz. pr. r.).

5. Sodišče dalo je proti koncu glavne obravnave nek „Affidavit“ polkovnika Oubry-ja v kvar zatoženca prebrati, čeravno v jedni prejšnjih dob procesa vsled ugovora prečitanje dotičnih izpovedeb specijelno z ozirom na J. Nr. 236 ni dovolilo (§. 344, št. 3. kaz. pr. r.).

6. Glavno vprašanje se ne vjema z zapovedjo §. 418. kaz. pr. r.; ono ne obsega tega, kar naj je zatoženec prav za prav storil. Ne če je zatoženec tako ravnal, je predmet vprašanja, ampak le natančno zaznamovanje, kako da je ravnal. Predlog zagovorništva, naj se glavno vprašanje bolj konkretizira, se je po krivici zavrzel (§. 344, št. 6. kaz. pr. r.).

(Dalje prihodnjič.)

---

## O pravni terminologiji.

(Dalje.)

Entsagen, odreči se.

Entsagung, odrečenje.

Entschädigen, odškoditi.

Entschädigung, odškodba.

Entschädigungs-, odškodni.

„ -Anspruch, odškodbe pravica.

„ -Art, odškodni način.

„ -Ausmittlung, izmera odškodbe.

„ -Betrag, odškodni znesek.

„ -Bürge, odškodni porok.

„ -Capital, odškodna glavnica (kapital).

„ -Erkenntniss, razsodba o odškodbi.

„ -Frage, odškodno vprašanje.

„ -Klage, odškodna tožba.

Entscheiden eine Streitsache, razsoditi o prepirni zadevi.

Entscheidungs-, razsodni.

„ -Grund, razsodni uzrok.